

CRvB 17 december 1987 AWBZ 1987/4
De Centrale Raad van Beroep
(mrs. Boesjes, De Lange, Dorenberg)

Uitspraak in het geding tussen de erven en f rechtverkrijgenden van wijlen A.F. B., laatstelijk verblijf gehouden hebbende in de verpleeginrichting M. te W., eisers, en de Onderlinge Waarborgmaatschappij O. te A., gedaagde

I. Ontstaan en loop van het geding

Bij beslissing van 16 december 1985 heeft gedaagde aan A.F. B., geboren in 1896 en hierna genoemd: betrokkene, een eigen bijdrage opgelegd van f 1350 per maand. De Raad van Beroep te 's-Gravenhage heeft het tegen deze beslissing ingestelde beroep bij uitspraak van 12 maart 1987, nr. AWBZ 1986/838, ongegrond verklaard. Namens betrokkene is tegen deze uitspraak hoger beroep ingesteld.

Het geding is behandeld ter terechtzitting van 10 december 1987, waar voor eisers is opgetreden G.A.M. K., werkzaam in bovengenoemde inrichting M., en waar voor gedaagde niemand is verschenen.

II. Motivering

Betrokkene was van januari 1984 tot zijn overlijden in september 1987 ten laste van de in de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) geregelde verzekering opgenomen in de verpleeginrichting M. te W.. Van 24 juni 1984 tot 17 september 1984 werd de echtgenote van betrokkene in een andere AWBZ-inrichting verpleegd; op 17 september 1984 nam zij haar intrek in het bejaardentehuis S. te W.. De eigen bijdrage was tot 24 juni 1984 gesteld op f 180 per maand en bedroeg van 24 juni 1984 tot 17 september 1984 f 1350 per maand. Bij de bestreden beslissing werd deze inkomensafhankelijke bijdrage gehandhaafd.

Eisers zijn van mening, dat ingevolge de artt. 3 en 6 van het Besluit eigen-bijdrageregeling Bijzondere Ziektekostenverzekering (hierna: het Besluit) de eigen bijdrage m.i.v. 17 september 1984 op f 180 per maand dient te worden gesteld, aangezien betrokkene vanaf dat moment moet worden aangemerkt als een gehuwde verzekerde wiens echtgenote niet in een AWBZ-inrichting verblijft, voor welke categorie de eigen bijdrage f 180 per maand bedraagt.

De bestreden beslissing berust op de gedachte, dat de woorden 'gehuwd' en 'ongehuwd' in de artt. 5 en 6 van het Besluit moeten worden verstaan overeenkomstig het bepaalde in art. 1, lid 2, AWBZ. Op grond van deze bepaling wordt als ongehuwd mede aangemerkt degene die duurzaam gescheiden leeft van de man of vrouw met wie hij of zij gehuwd is. Het geding spitst zich toe op de vraag of betrokkene en zijn echtgenote sinds 17 september 1984 als duurzaam gescheiden levend moeten worden aangemerkt.

Gedaagde beantwoordt deze vraag bevestigend en beroept zich daartoe op een uitspraak van de Hoge Raad van 10 februari 1960 (RSV 1960/67). De door gedaagde aangehaalde overwegingen in die uitspraak luiden:

'Dat een gehuwde vrouw moet geacht worden duurzaam gescheiden van haar echtgenoot te leven in de zin van art. 1, derde lid, van de Algemene Ouderdomswet, indien ten aanzien van haar en haar echtgenoot de toestand is ingetreden, dat, na de door beiden of een hunner gewilde verbreking van de echtelijke samenleving, ieder afzonderlijk zijn eigen leven leidt, als ware hij niet met den ander gehuwd, en deze toestand door hen beiden, althans door een hunner, als bestendig is bedoeld;

dat evenzeer een gehuwde vrouw als duurzaam gescheiden van haar echtgenoot levend moet worden aangemerkt, indien de echtelijke samenleving is verbroken, doordat een door geen van beide echtelieden gewilde toestand is ingetreden, welke voor de voortzetting van de echtelijke samenleving een daadwerkelijk beletsel vormt, terwijl redelijkerwijs niet valt te verwachten, dat in die

toestand binnen afzienbaren tijd een wijziging zal komen, welke de mogelijkheid tot hervatting van de echtelijke samenleving zou openen;'

De eerste rechter heeft, anders dan (de Commissie voor beroepszaken van) de Ziekenfondsraad, de benadering van gedaagde tot de zijne gemaakt. De Raad kan gedaagde en de eerste rechter hierin niet volgen en overweegt daartoe het volgende.

De Raad wijst er vooreerst op, dat de betreffende uitspraak van de Hoge Raad is gedaan met betrekking tot het begrip 'duurzaam gescheiden' in het toenmalige art. 1, lid 3, van de Algemene Ouderdomswet. Gesteld zou kunnen worden, dat daarmee nog geen uitleg aan datzelfde begrip in art. 1 AWBZ - zowel naar de oude als naar de per 1 april 1985 gewijzigde tekst - is gegeven. Deze stelling acht de Raad niet juist. Het uitgangspunt zal immers moeten zijn dat, wanneer de wetgever in een aantal samenhangende wetten welbewust gelijklopende begrippen heeft geïntroduceerd, daaraan eenzelfde uitleg moet worden gegeven. Dit sluit echter niet bij voorbaat uit, dat bij de praktische toepassing nuanceverschillen optreden, welke hun rechtvaardiging vinden in - soms vrij grote - verschillen in juridische en maatschappelijke context waarin de betreffende begrippen moeten fungeren, waarbij, zeker in het kader van sociale wetgeving, noties van redelijkheid en humaniteit een zekere rol mogen spelen en waarbij acht mag worden geslagen op de beleidsvrijheid, welke de wet aan lagere regelgevers heeft gelaten. Te dien aanzien acht de Raad het volgende van belang.

Beslissingen als de onderhavige inzake eigen bijdragen zijn gebaseerd op het Besluit. Dat is met de bestreden beslissing niet anders. Het Besluit berust op art. 6, lid 2, AWBZ, welke bepaling aan in casu de minister een ruime vrijheid laat. Aldus staat het de minister vrij onderscheidingen tussen verschillende categorieën van personen te maken, en ten aanzien van deze verschillende categorieën te differentieren in de hoogte van de eigen bijdrage. Zo heeft de minister ook de vrijheid om voor gevallen, waarin een der echtgenoten in een AWBZ-inrichting is opgenomen, de hoogte van de eigen bijdrage te differentieren, al naar gelang al dan niet tegen hun beider wil een wijziging in hun samenwoningspatroon is gekomen. Art. 1 AWBZ, dat wel een nadere omlijning van de begrippen 'gehuwd' en 'ongehuwd' geeft, staat aan een dergelijke differentiatie inhoudelijk niet in de weg.

Nu is het naar 's Raads oordeel duidelijk, dat de artt. 5 en 6 van het Besluit onder meer beogen om, wanneer een der echtgenoten door van zijn/haar wil onafhankelijke omstandigheden in een AWBZ-inrichting is opgenomen en de ander voor zichzelf een zelfstandige huishouding in stand moet houden en derhalve voor hogere (en de AWBZ voor lagere) uitgaven komt te staan dan wanneer beiden in een AWBZ - inrichting zouden zijn opgenomen, in die gevallen de eigen bijdrage op een lager bedrag te stellen. De Raad acht dit op zich - zelf een alleszins redelijk oogmerk en ziet niet dat dit inhoudelijk in strijd zou zijn met art. 1 AWBZ, of enige discriminatie zou meebrengen welke (ook) art. 1 AWBZ beoogt te weren. De stelling, dat het door eisers en door het Besluit beoogde doel in strijd met de wet zou zijn, is dan alleen het gevolg van het feit, dat in de artt. 5 en 6 van het Besluit gebruik is gemaakt van de woorden 'gehuwd' en 'ongehuwd', terwijl hetzelfde (oibare) doel evenzeer - zij het wellicht iets omslachtiger - met behulp van een andere formulering zou kunnen zijn bereikt. Tegen voorstaande - enigszins relativiserende - achtergronden, welke een rechtvaardiging verschaffen om niet uitsluitend een louter tekstuele interpretatie te hanteren, is de Raad evenals (de Commissie voor beroepszaken van) de Ziekenfondsraad tot de conclusie gekomen, dat het in gevallen als het onderhavige te ver gaat om het enkele feit, dat op grond van een medische verklaring verwacht kan worden dat de echtelieden niet meer op een adres een gezamenlijke huishouding zullen voeren, doorslaggevend te achten. Te dezen is naar 's Raads oordeel eveneens van belang, dat de echtgenote van betrokkene

onder meer heeft verklaard dat zij haar meer dan 50-jarige gehuwde staat tot aan het overlijden van betrokkene als zeer wezenlijk heeft ervaren, dat zij haar echtgenoot regelmatig vanuit W. in W. is blijven bezoeken, en dat deze bezoeken voor beiden een sterke emotionele betekenis hadden. Ook beheerde zij de gemeenschappelijk financien.

De Raad is tot de slotsom gekomen, dat onder deze omstandigheden onvoldoende grond bestaat voor het oordeel dat in casu van een duurzaam gescheiden leven sprake is. Hieruit volgt, dat betrokkene ingevolge de artt. 3 en 6 van het Besluit vanaf 17 september 1984 niet meer dan een inkomensonafhankelijke bijdrage van fd 180 per maand verschuldigd kon zijn. De bestreden beslissing kan derhalve wegens strijd met deze artikelen niet in stand blijven.

III. Beslissing

De Centrale Raad van Beroep.

Recht doende in naam der Koningin!

Vernietigt de aangevallen uitspraak en de bestreden beslissing;

Bepaalt dat gedaagde een nieuwe beslissing dient te nemen met inachtneming van hetgeen in deze uitspraak is overwogen.